

การวิจัยและพัฒนากลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Research and Development of Mechanisms Honesty Enhancing in Basic Education Level Schools

มนตรี วงษ์สะพาน¹, ภมรพรรณ บุระยาตร์¹, รัชนีวรรณ ตั้งภักดี¹,
สุรเชต น้อยฤทธิ์¹, ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ¹

Montree Wongsaphan¹, Phamornpun Yurayat¹,
Ratchaneewan Tangpakdee¹, Surachet Noirid¹, Tatsirin Sawangboon¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีและสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลการใช้กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 320 คน จากโรงเรียน จำนวน 5 แห่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบวัดความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสังเกต และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test และการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตมีกลไกที่ประสบความสำเร็จ 4 ด้านได้แก่ 1) ค่ายเสริมสร้างซื่อสัตย์สุจริต 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการความซื่อสัตย์สุจริต 3) สถานักเรียนเสริมสร้างซื่อสัตย์สุจริต และ 4) ชุมชนเสริมสร้างซื่อสัตย์สุจริตปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ทัศนคติต่อความซื่อสัตย์ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ผลการสร้างกลไกการพัฒนาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการดำเนินงานด้วยกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจระดับมากในการสร้างแกนนำในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตบุคลากรทุกฝ่ายมีบทบาทมากขึ้นในการเสริมสร้างซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาหลักสูตรและการสอนมีการบูรณาการความซื่อสัตย์สุจริตในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทุกโรงเรียนมีการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เสริมสร้างซื่อสัตย์สุจริต และทุกโรงเรียนมีโครงการเสริมสร้างวินัย

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Faculty of Education, Mahasarakham University

ด้านความซื่อสัตย์สุจริตบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต
ในนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งก่อนและหลัง
ดำเนินการพัฒนา

คำสำคัญ: การวิจัยและพัฒนา การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study good practices and create mechanisms to enhance honesty in basic education level schools. 2) To study the effect of using mechanisms to enhance honesty in basic education level schools. The samples in the study of the results of using mechanisms to enhance honesty in basic education level schools were 320 lower secondary school students from 5 schools in the Northeast of Thailand, were obtained using stratified random sampling. The instruments used in the research were the manual of mechanisms to enhance honesty in basic education level schools, Honesty measure of junior high school students, observation and interview. Data were analyzed by using mean, percentage, standard deviation, t-test statistics and descriptive analysis. The research found that the good practice of honesty development there are 4 successful mechanisms: 1) Camp to enhance honesty, 2) Integrative learning activities to enhance honesty, 3) Student Council to enhance honesty, and 4) Community to enhance honesty. Factors affecting honesty with statistical significance at .05 level, including attitude towards honesty, Future focus, Democratic parenting, and social environment. The result of the development of mechanisms to enhance honesty has a high level of assessment results in all aspects. The results of the operation with the mechanism of enhancing honesty showed that the personnel had a high level of satisfaction in creating the leaders in the school for development. All personnel sector of schools have a greater role in enhancing honesty. The curriculum and teaching are integrated with honesty in teaching and learning activities. Every school has developed extra-curricular activities to enhance honesty. And every school added a project to enhance honesty in the annual action plan. The results of enhancing honesty in students found that students had overall honesty scores at a high level before and after development.

Keywords: Research and development, enhance discipline in honesty, basic education

บทนำ

วินัย ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ดังนั้นการปลูกฝังและเสริมสร้างวินัยให้แก่คนในชาติจึงต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องและไม่ปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้นแต่เป็นหน้าที่ของชนในชาติทุกฝ่ายจะต้องช่วยเหลือและร่วมมือกันโดยเริ่มต้นที่เยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไปด้วยการฝึกฝนอบรมจนเป็นนิสัยและนាំระเบียบวินัยที่ฝึกฝนไว้นั้นออกไปปฏิบัติจริงในชุมชนคนที่มิวินัยจะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามลักษณะที่สังคมยอมรับ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ รู้จักเวลา อดทน เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การเสริมสร้างวินัยนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนแล้วยังมีส่วนช่วยชักนำประชาชนในชุมชนให้ประพฤติปฏิบัติตามไปด้วยวินัยจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับนักเรียนและประชาชนทั่วไปในสังคมทุกระดับ (ต้องจิตต์ จิตดี, 2547: 29)

ความซื่อสัตย์สุจริต ถือเป็นวินัยด้านหนึ่ง ที่สะท้อนถึงการมีความซื่อตรง มีความจริงใจต่อผู้อื่น การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ย่อมจะทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลต่อสังคมประเทศชาติให้สงบสุขและเจริญก้าวหน้า (พวงพันธ์ โพธิ์ศรี, 2555: 3) ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นความอยู่รอดและความสงบสุขของสังคม บ้านเมือง ประเทศชาติ และโลกทั้งมวล นอกจากนั้น ผลการศึกษาของ ศูนย์สำรวจความคิดเห็นของประชาชนนิด้าโพล (2555) พบว่า คุณธรรมพื้นฐานที่เยาวชนควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุดอันดับแรกคือ ความซื่อสัตย์ ส่วนการมีวินัย ความสามัคคี การมีน้ำใจ ความขยัน ความสุภาพ ความประหยัด และความสะอาด รองลงมาตามลำดับ ส่วนสิ่งที่ประชาชนคาดหวังต่อ

เยาวชนไทยในอนาคต คือ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ มีความกตัญญูทวดเวที รวมทั้งมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง และเป็นผู้หน้าที่ดีในอนาคต ในขณะที่แนวโน้มของความซื่อสัตย์ในคนไทยกลับมีทิศทางที่ตกต่ำลง เพราะประชากรมีความเห็นแก่ตัว ความละโมภ กิเลสตัณหาที่มากขึ้น ขาดการปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์ ขาดแบบอย่างที่ดี สังคมเปลี่ยนแปลง มีเทคโนโลยี สิ่งยั่วยุ และวัตถุนิยมมากขึ้น (พัญญา วงศ์เลขา, 2560: เว็บไซต์) จากความสำคัญข้างต้นจำเป็นต้องปลูกฝังพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีรูปแบบและกลไกที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลการประเมินจากหลายองค์กร พบว่านักเรียนไทยยังขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม ขาดความซื่อสัตย์และไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม ผู้เรียนยังขาดความเข้าใจในเป้าหมาย บทบาท และหน้าที่ในการปฏิบัติตนให้เหมาะสม ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงในทางเสื่อมเสียชื่อเสียงและอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ถูกทำร้าย หรือทำลายอนาคตที่ดีของตนเอง (นันทมนัส รอดทักศนา, 2554: 2-3) การสร้างเสริมวินัยให้แก่เด็กจะต้องอาศัยความร่วมมือและรับผิดชอบจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเริ่มตั้งแต่จากครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดต่อมาก็คือโรงเรียนซึ่งมีครูผู้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้ทางจริยธรรมแก่เด็ก รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็ก ครูผู้สอนซึ่งเป็นกำลังหลักในการอบรมให้เด็กมีวินัยเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการสร้างเสริมวินัย ดังนั้น ผู้สอนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ และต้องสอดแทรกการมีวินัยในตนเองไปในทุก ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน

การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหน้าที่ของทุกคนทุกภาคส่วนในสังคมต้องช่วยกันผลักดัน

ขับเคลื่อนสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้น โดยครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ต้องช่วยกันดูแล สร้างและปลูกฝังจิตสำนึกด้วยการแนะนำ สั่งสอน และที่สำคัญคือต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในบุคคลในครอบครัว ดังนั้น สภาพแวดล้อมจึงมีส่วนสำคัญ ในการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ดังที่ กฤติพงศ์ บุญรงค์ (2550: 60) ได้สรุปว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมประกอบด้วยองค์การทางสังคมที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตในที่นี้คือครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และสื่อมวลชน การเรียนรู้ทางสังคมมีบทบาทไม่น้อยไปกว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน ดังนั้น การใช้บุคคลในชุมชนทำหน้าที่เป็นแบบอย่างและให้คำแนะนำที่ถูกต้อง จะสามารถสอนให้เยาวชนรู้และเข้าใจถึงความซื่อสัตย์สุจริต จากการค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาจริยธรรม พบว่า มีแนวปฏิบัติ 4 วิธี (สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550) ได้แก่ 1) การให้ความรู้และเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่สูงขึ้น โดยใช้วิธีการอธิบายเหตุผลที่เหนือกว่าความคิดเดิมของเด็ก จะทำให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในชั้นที่สูงกว่าของตน 2) การให้แสดงบทบาท เป็นวิธีการฝึกให้เด็กเกิด หรือเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ช่วยให้เด็กมองเห็นสิ่งที่เป็นนามธรรมในลักษณะของสิ่งที่กระทำได้ และเมื่อเด็กได้แสดงพฤติกรรมเหล่านั้นเขาก็จะได้ประสบการณ์ตรงที่จะทำให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์ขึ้นเกี่ยวกับที่ตนแสดงประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยให้เด็กพัฒนาเจตคติ ค่านิยมในเรื่องที่ตนได้แสดงออก 3) การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม เป็นวิธีการที่ปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับจริยธรรมให้แก่เด็กโดยการใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดพัฒนาเจตคติค่านิยมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เด็กที่เข้าร่วมสังคมกันจะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกเดี่ยวจากเพื่อน เพราะการที่เด็กได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกับเพื่อน จะ

ทำให้ได้รับความคิดเห็นใหม่ๆ ต่างจากที่ตนเป็นอยู่ และ 4) การให้เลียนแบบจากตัวแบบ เป็นวิธีการปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับจริยธรรมให้แก่เด็ก โดยการให้เด็กรู้สึกและสามารถเลือกเอาอย่างหรือเลียนแบบตัวแบบประเภทที่มีคุณสมบัติน่าเลื่อมใสศรัทธาและเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกชักจูง ลักษณะของการเลียนแบบ เป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

กลไกในการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของสถานศึกษาถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษาอบรม ปมนิสัย การสร้างนิสัยความซื่อสัตย์สุจริตจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแลไม่น้อยกว่าการทำให้ผู้เรียนมีความรู้และมีลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ ทุกกิจกรรมที่จัดจะต้องเน้นการส่งเสริมให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริตการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาคำว่า กลไก หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ หรือองค์การที่บุคคลผู้เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ปฏิบัติงานร่วมกันที่จะให้งานสำเร็จตามประสงค์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: เว็บไซต์) ดังนั้น กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน และคนในชุมชน ที่ผ่านมาสถานศึกษาต่างๆ ล้วนตระหนักและให้ความสำคัญ ได้มีการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต แต่ผลการดำเนินยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตมักดำเนินการโดยครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เป็นเรื่องที่ยากที่จะปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือจากกลไกที่เกี่ยวข้องในหลากหลายภาคส่วนทั้ง

โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง สื่อมวลชน และสภาพแวดล้อมต่างๆ (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2559: 1-10) เนื่องจากปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตนั้นประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพครอบครัวที่ทำให้เด็กมีวินัยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพมากหรือน้อยเช่นกัน (ดุขฎิ โยเหลา, 2535: 1-69) การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อวินัยของนักเรียน โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลหรือการอบรมเลี้ยงดูที่อบอุ่นตั้งแต่เล็ก จะเติบโตขึ้นเป็นเด็กที่มีการปรับตัวทางสังคมสูง มีความสำเร็จด้านการเรียนมีเป้าหมายชีวิตที่มุ่งอนาคต มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน สามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีในรุ่นต่อมา และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หรือแบบเข้มงวดกวดขัน จะมีผลดีต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและสังคม ความซื่อสัตย์ ความมีสัมมาคารวะ การรู้จักบาปบุญ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการมีวินัยในตนเอง และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่ส่งผลต่อวินัยของนักเรียนแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ การปฏิบัติตนของครู พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและบรรยากาศภายในโรงเรียน (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์, 2550: 105-114) ดังนั้น การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ในการปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริตให้ติดตัวผู้เรียนไป อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนต้องอาศัยสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับนักเรียนและมีศักยภาพในการเชื่อมโยงชุมชน ผู้ปกครอง และจัดการสภาพแวดล้อมต่างๆ

ให้เกื้อหนุนต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนได้มากที่สุด โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนและโรงเรียนควรออกแบบระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีกลไกทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้สอดคล้องกันและสร้างวินัยให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากเหตุผลและความจำเป็นข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีและสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ต้องตระหนักถึงสภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ ได้
2. ได้กลไกการดำเนินงานในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำไปปรับปรุงใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของตนเองต่อไป

3. ได้แนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและได้คู่มือการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์เพื่อการขยายผลในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ

แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนา

1. องค์ประกอบของความซื่อสัตย์สุจริต

องค์ประกอบของความซื่อสัตย์สุจริตประกอบด้วยคุณลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย (กรมวิชาการ, 2545: 147 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 14 ; นิมิตร จันทร์สี. 2555: เว็บไซต์ ; จิราพร ไพโรจน์รินทร์. 2556: เว็บไซต์ ; คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2559: 1-10)

1.1 การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง หมายถึง การไม่พูดหรือแสดงพฤติกรรมให้ผิดแผกไปจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงที่จะทำให้เกิดความเสียหายและเสียหายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำอันใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือจากข้อเท็จจริง การไม่พูดในสิ่งที่ผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง และการไม่คิดสิ่งผิดแผกไปจากเดิมหรือจากข้อเท็จจริง

1.2 การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด หมายถึง ความรู้สึกอายที่จะทำบาปทำความชั่ว หรือทำสิ่งไม่ถูกไม่ควร และความกลัวบาป เกรงกลัวต่อความชั่วและผลของกรรมชั่ว เช่น ความละอายและเกรงกลัวที่จะคิด จะพูด หรือจะกระทำ ความชั่ว ประกอบด้วย การรู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะคิดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร รู้สึกละอายและเกรงกลัวที่จะพูดในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร และรู้สึก

ละอายและเกรงกลัวที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร

1.3 การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง หมายถึง การให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามหลักศีลธรรมและหลักกฎหมาย และแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติตนหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญาที่ให้ไว้กับตนเอง บุคคล หน่วยงาน และสังคม ประกอบด้วย การให้ข้อตกลงหรือคำสัญญาโดยคำนึงถึงความถูกต้อง และการปฏิบัติสอดคล้องกับข้อตกลงหรือคำสัญญา

1.4 การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน หมายถึง การไม่คิด ไม่พูด และไม่กระทำการใดๆ ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การไม่กระทำอันใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่พูดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน และไม่คิดสิ่งใดที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน

1.5 การไม่ประพฤติดาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย หมายถึง ไม่ประพฤติปฏิบัติ พูด และคิดในทางที่ไม่ถูกไม่ควรเพื่อให้ได้ตามความต้องการของตนเอง อาจเป็นทรัพย์สิน สิทธิบางอย่างหรือได้รับบริการ ให้ความสะดวกสบายอย่างเป็นพิเศษกว่าคนอื่น ประกอบด้วย การไม่ประพฤติดาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่พูดเพื่อหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง และไม่คิดหาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

2. กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลให้เป็นผู้ดำเนินงาน เช่น การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบมาดำเนินการ ควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงาน โดยมีรายงานการประชุมคณะทำงาน รายงานผลการดำเนินการ การประเมินระบบ

และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบที่กำหนดไว้ (บุรินทร์ รุจจนพันธุ์, 2552: เว็บไซต์) การปลูกฝังเรื่องค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ต้องปลูกฝังให้ลึกเข้าไปในจิตใจ นิสัยความซื่อสัตย์สุจริตสร้างตั้งแต่แรกเกิดและเริ่มก่อตัวขึ้น จากความรักความอบอุ่นที่พ่อแม่ ญาติพี่น้องได้แสดงออกแก่เด็ก พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยเข้าสู่โรงเรียนถือครูเสมือนพ่อแม่คนที่สอง เด็กเชื่อในสิ่งที่ครูสอน ครูทำให้ดูเป็นตัวอย่างไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตามการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นบทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารที่ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง ดังนั้น การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหน้าที่ของใคร องค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ (เจนจิรา แสงไกร, 2560: เว็บไซต์)

1. ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติ พี่น้อง ต้องช่วยกันดูแลสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกนี้ ด้วยการแนะนำสั่งสอน ทำตัวอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัวของตน

2. โรงเรียนและสถานศึกษา เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมบ่มนิสัยคือ ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องหัวใจสำคัญของการศึกษา คือทำให้คนเป็นคนดีเป็นคนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ การปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย

3. สถาบันทางสังคมต่างๆ ต้องมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการสร้างลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์สุจริต วัดและองค์กรทางศาสนาต่างๆ ช่วยได้มากในการอบรมสร้างความเชื่อความศรัทธาให้เกิดขึ้น

3. การปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน

การปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนในบริบทของสังคมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากสภาพครอบครัว และสถาบันทางสังคมยังไม่สามารถมีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนได้เท่าที่ควร เพราะมีข้อจำกัดและขาดความรู้ความเข้าใจในการปลูกฝังวินัยอย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีกลไกภายในสถานศึกษาเพื่อปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดต่างๆ สามารถจำแนกกลไกภายในสถานศึกษาที่มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนได้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารมีบทบาทอย่างยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดระเบียบวินัย การออกคำสั่งลงโทษ การว่ากล่าวตักเตือน และการอบรมสั่งสอนรวมทั้งการประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อครูในโรงเรียนและนักเรียน (สุรเกียรติ จอมไพศรี, 2550: 8) การที่จะให้นักเรียนประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีบทบาทในการออกคำสั่งระเบียบต่างๆ ควรจะพิจารณาอย่างรอบคอบว่ามีส่วนช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ควรจัดสภาพของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพน่าอยู่ น่าเรียน ครูเป็นบุคคลสำคัญที่อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยได้ ผู้บริหารควรพัฒนาครูให้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน เช่น ความสามัคคี การแต่งกาย มารยาท การพูดจา เป็นต้น ครูจะต้องมีเหตุผลไม่ใช่เป็นคนเจ้าอารมณ์หรือมีอารมณ์ร้าย เพราะจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางวินัยได้ การฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีวินัย มีเกียรติ และมีความรับผิดชอบ ย่อมป้องกันปัญหาทางวินัยได้ดี พยายามสร้างความภูมิใจในโรงเรียน เพื่อจะได้นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน สร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการแนวหรือ

ให้คำปรึกษา พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษ ซึ่งไม่มีผลดีมากนักต่อการสร้างระเบียบวินัย แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ให้เข้าใจตรงกัน ควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด และเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัยที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวินัยที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ (สำเนา พุทธปวน, 2548: 15) นอกจากนี้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญมากในการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน ผู้บริหารควรมีบทบาทเป็นผู้นำในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัยนักเรียนประกอบด้วยงานต่างๆ ดังนี้ การวางแผนนโยบาย การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน การให้การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาวินัย การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การให้การนิเทศและการประเมินผล (ประภิต วงษ์มอญ, 2550: 27-28)

3.2 บทบาทครูในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ครูถือเป็นกลไกที่มีบทบาทและลงมือปฏิบัติมากที่สุดในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนและมีโอกาสในการเสริมสร้างวินัยในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ นอกจากนี้ ครูยังเป็นฝ่ายปฏิบัติการในการออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนได้ ครูจึงควรมีบทบาทปฏิบัติการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดวินัย ดังนี้ (กุลชา ศิรเฉลิมพงศ์, 2544: 24)

1) ความแน่นอนสม่ำเสมอ ครูควรมีตารางสอนและตารางกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจนแน่นอน นักเรียนจะรู้สึกสบายใจ ถ้าเขารู้กำหนดการที่แน่นอนของตนเองล่วงหน้า การตั้งกฎเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติต้องคำนึงว่ามีความสำคัญ และนักเรียนสามารถที่จะทำตามได้ นักเรียนต้องการรู้อย่างชัดเจนว่าครูและ โรงเรียนต้องการอะไรจากตน ทั้งนี้เพื่อนักเรียนจะสามารถตัดสินใจได้แน่นอน หากมีการเปลี่ยนแปลงครูต้องอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะเหตุใด

2) ชมเชยให้กำลังใจ นักเรียนต้องการความสนใจและการยอมรับที่สม่ำเสมอจากครู ครูจึงควรบอกให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจน และชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี

3) ทำเป็นตัวอย่าง นักเรียนจะเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นครูจึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

4) ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันและมีพัฒนาการทางร่างกายและอารมณ์แตกต่างกันขึ้นอยู่กับเวลาและสถานการณ์ ก่อนที่จะใช้วินัยกับนักเรียน ครูต้องพิจารณาว่านักเรียนกำลังเหนื่อย ป่วย หิว กำลังไม่สบายใจหรือไม่ ครูต้องพยายามเข้าใจ และให้ออกาสนักเรียนปรับตัว ให้เข้ากับสถานการณ์ อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

5) การลงโทษ อาจทำได้ หากครูพูดชี้แจงหรือกระทำโดยวิธีต่างๆ แล้ว แต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษแต่ไม่ควรรุนแรงเกินเหตุ เช่น ครูอาจแสดงการไม่ยอมรับในสิ่งที่นักเรียนกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง การงดปฏิบัติบางอย่างหรือบางประการการจำกัดบริเวณหรือการไม่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยในช่วงเวลาที่เหมาะสม

3.3 บทบาทนักเรียนในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา สามารถแบ่งบทบาทหน้าที่เป็น 2 ระดับ คือ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนจะทำหน้าที่ดูแลและให้การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ช่วยครูที่ปรึกษาติดตามรายงานพฤติกรรมของเพื่อนภายในห้องประสานงานกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลาง ส่วนนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาแกนกลางหรือแกนนำ จะทำหน้าที่ให้การปรึกษากับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนที่มาขอรับแนวทางการให้การปรึกษา สรุปปัญหานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเพื่อรายงานให้กับครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษารายงานส่งต่อไปยังผู้อำนวยการและรายงานไปยังหัวหน้าระดับ จัดการอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาให้กับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียน นิเทศติดตามการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาประจำห้องเรียนเพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน (โรงเรียนสิริเกษมร่มเกล้า, 2555: เว็บไซต์)

3.4 ผู้ปกครองนักเรียนมีบทบาทในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา

(กึ่งทอง มหาพรไพศาล, 2548: 95-96)

ดังนี้

1) แสดงความรักต่อลูกและความรักซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสมเพื่อให้ลูกมองเห็นคุณค่าในตนเอง โดยต้องเริ่มจากทัศนคติของพ่อแม่ที่มีต่อตัวเองเป็นพื้นฐาน อันจะมีผลต่อการมองเห็นคุณค่าในตนเองของลูกด้วยเพราะพ่อแม่ที่เห็นคุณค่าในตนเองจะส่งผ่านความรู้สึกนี้ให้ลูก ๆ ของพวกเขา เช่น พ่อแม่ควรมอบหมายงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ให้ลูกมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และควรกล่าวชมเชยเด็กเมื่อพวกเขาทำสำเร็จเรียบร้อยแม้จะเป็นงานเพียงเล็กน้อยก็ตาม

2) เด็กต้องการความมั่นคงปลอดภัย การกระทำของพ่อแม่สามารถสร้างความมั่นใจให้

กับลูกได้ว่าพ่อแม่จะคอยปกป้องดูแลเขาอยู่เสมอด้วยความรัก ความปรารถนาดีที่พ่อแม่มีต่อลูก มีคุณค่ามากกว่าถ้วยรางวัลชนะเลิศใดๆ ดังนั้นผู้ปกครองควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อและแม่และแสดงความรักที่พ่อแม่มีให้ลูกอย่างเพียงพอสม่ำเสมอเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ลูกรู้สึกปลอดภัยและช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นคงในจิตใจ ความรักช่วยให้เด็กเผชิญกับทุกสิ่งที่ผ่านมาในชีวิตได้

3) พ่อแม่ควรกล่าวชมเชยเด็กเมื่อพวกเขาเริ่มทำสิ่งที่มีคุณค่าด้วยตนเอง หรือเมื่อเขาทำความดีและแสดงความมั่นใจ คำชมเชยเป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่ช่วยผลักดันให้เขารู้จักพึ่งตนเองในเรื่องอื่นๆ ที่มีความสำคัญมากขึ้น และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

4) เด็กต้องการมีระเบียบวินัย เด็กที่ไม่เคยใช้ชีวิตภายใต้กฎระเบียบของครอบครัวจะประสบปัญหาเมื่อเขาต้องออกไปเผชิญกับโลกภายนอก ดังนั้นจึงต้องมีระเบียบวินัยเกี่ยวกับการสร้างลักษณะนิสัยของเด็กโดยอาศัยการหนุนน้ำใจให้กระทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องให้ดีขึ้น ซึ่งการสร้างนิสัยให้กับเด็กมี 3 แนวทางด้วยกันคือ

4.1) การตั้งกฎระเบียบ สิ่งนี้มีความสำคัญมากในตอนที่เด็กยังเล็กอยู่กฎระเบียบที่ตั้งขึ้นควรมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายครอบครัวที่มีกฎระเบียบจะทำให้ลูกเคารพพ่อแม่ นอกจากนี้เด็กยังรู้สึกเคารพต่อการลงโทษของพ่อแม่ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนกฎระเบียบที่ตั้งไว้อีกด้วย

4.2) การเลียนแบบ เด็กๆ จะเลียนแบบคนที่อยู่ใกล้ตัว เขาอยากเป็นเหมือนคนที่เขารักและชื่นชม พ่อแม่จึงไม่ควรทำในสิ่งที่ไม่อยากให้เกิดขึ้นในชีวิตลูก

4.3) การสร้างแรงบันดาลใจ สิ่งนี้ นับเป็นเคล็ดลับที่สำคัญของการฝึกวินัยถ้าพ่อแม่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขและเสริมสร้างความสุข

ความยินดีนี้จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี

5) ควรเปิดโอกาสให้ลูกได้พูดคุยกับพ่อแม่ นอกจากจะทำให้รับรู้เรื่องราวชีวิตของพวกเขา เมื่อต้องออกไปผจญภัยอยู่ภายนอก อธิบายให้เด็กได้เรียนรู้ชีวิต จากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ที่เกิดจากพูดคุยระหว่างกัน การรับฟังซึ่งกันและกันจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การพูดคุยเท่านั้น แต่ยังเป็นช่วงเวลาของความอบอุ่นในครอบครัวอีกด้วย

6) เด็กต้องการความรัก การที่พ่อแม่แสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูกซึ่งอาจจะมาจากการแสดงออกเช่น การสัมผัส การโอบกอดการบอกรักลูก ๆ ล้วนทำให้เด็ก ๆ มีความมั่นคงในชีวิต และภาพความรักของพ่อแม่ที่มอบให้กันและกัน สอนให้เด็กเรียนรู้ที่จะรัก ห่วงใยผู้อื่นเช่นเดียวกัน

สรุปว่า กลไกการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา มีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดแผนการดำเนินงานและกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต โดยบุคลากรที่เป็นกลไกในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งจะต้องประสานงานร่วมมือกันตามบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ตัวแปรที่ศึกษา** ประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ การเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรตาม คือ ความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดโรงเรียน 1,111 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 1,200 ตัวอย่างเพื่อป้องกันข้อมูลขาดหาย โดยได้ข้อมูลตอบกลับและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,111 ฉบับพิจารณาขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ คือ ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 500 คนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 501-1,500 คนขนาดใหญ่นักเรียน 1,501-2,500 คน และขนาดใหญ่พิเศษจำนวนนักเรียน 2,500 คน ขึ้นไป

ระยะที่ 2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเป้าหมายทั้ง 5 โรงเรียนจำนวน 1,891 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 โรงเรียนจำนวน 320 คน พิจารณาจำนวนนักเรียนชั้นต่ำจากการเปิดตารางเครซี่แอนมอร์แกน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามโรงเรียน ทั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจำนวน 414 คน เพื่อป้องกันข้อมูลขาดหาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบวัดวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดความซื่อสัตย์สุจริตมีลักษณะ

เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

5. ระยะเวลาของการวิจัย ดำเนินการระหว่าง 10 มีนาคมถึง 10 ธันวาคม พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) การถอดบทเรียนจากโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต แล้วสรุปสารสนเทศสำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนา กลไกการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter และการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ 3) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของแบบวัดความมีวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของรูปแบบ กลไกการพัฒนาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2) การวิเคราะห์ระดับความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาเชิงคุณภาพด้วยการหาความถี่ ร้อยละ และวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ตามกรอบตัวชี้วัดของนิยามวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ด้าน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังนี้

1.1 แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 กลไก ได้แก่ 1) ค่ายส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ ค่ายเยาวชนคนดีของแผ่นดิน ค่ายกิจกรรมพัฒนาผู้นำนักเรียน และค่ายส่งเสริมความสุจริตของเครือข่ายโรงเรียนสุจริต 2) กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การกำหนดกติกาในชั้นเรียนและการย้ำเตือนผู้เรียนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต การจัดกิจกรรมเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริตในระหว่างการเรียนรู้ การเสริมแรงและชื่นชมยกย่องบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และการใช้เยาวชนให้คำปรึกษา (YC) 3) สถานักเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้อง จัดเวรนักเรียนรับผิดชอบติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน การใช้สถานักเรียนประกาศชื่นชมความดีของเพื่อน และการจัดงานการระดมทุนจากผู้ปกครองและชุมชน 4) ชุมชน ได้แก่ การประชุมสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับประชาคมหมู่บ้าน และกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพสุจริตร่วมกับชุมชน

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต จำแนกการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

กับความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงสุด 3 อันดับแรก คือทัศนคติต่อความซื่อสัตย์สุจริต ($r=.489$) รองลงมาคือ ลักษณะมุ่งอนาคต ($r=.427$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ($r=.391$) ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนมีค่าเท่ากับ .553 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวร่วมกันพยากรณ์ความซื่อสัตย์สุจริตร้อยละ 30.5 ค่าน้ำหนักความสำคัญแต่ละปัจจัยในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ .005 ถึง .294 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) มีค่า

ตั้งแต่ .006 ถึง .310 โดยพบว่า ทัศนคติต่อความซื่อสัตย์ (X_1) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_2) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_4) และ สภาพแวดล้อมทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์โดยใช้ปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยเป็นตัวพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.140 + .294 X_1^* + .114 X_2^* + .005 X_3^* + .106 X_4^* + .089 X_5^*$$

$$\hat{Z} = .310 X_1^* + .125 X_2^* + .006 X_3^* + .146 X_4^* + .113 X_5^*$$

ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอำนาจการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ทัศนคติต่อความซื่อสัตย์ (X_1)	.294	.310	.029	10.037*
ลักษณะมุ่งอนาคต (X_2)	.114	.125	.032	3.560*
การส่งเสริมจากโรงเรียน (X_3)	.005	.006	.032	.169
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_4)	.106	.146	.023	4.709*
สภาพแวดล้อมทางสังคม (X_5)	.089	.113	.025	3.555*
	R=.553		SE _{est} =.426	F=98.70*
	R ² =.305		a=1.140	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของแบบวัดความมีวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโมเดลการวัดความซื่อสัตย์สุจริตในงานวิจัยนี้วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรคือ การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง (Y1.1) การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด (Y1.2) การ

ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง (Y1.3) การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน (Y1.4) การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย (Y1.5) ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลจำนวน 10 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) 9 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่

ระหว่าง .065-.758 ด้านขนาดความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำถึงสูง โดยตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีความผันแปรร่วมกัน (R²) ระหว่าง .423 % ถึง 57.45% เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า $c^2=1900.127$ ($df=10$, $p=.000$) ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (KMO=.637) แสดงให้เห็นว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ และมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างได้ รายละเอียดของค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดลักษณะการประเมินผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดความซื่อสัตย์สุจริตมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาได้จาก $c^2=2.649$, $df=2$, $p=0.2659$, CFI=1.000,

TLI=0.998, RMSEA=0.017, SRMR=0.044 และ $c^2/df=1.3245$ เป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ของ Hooper *et al.* (2008) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (b) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) 4 ตัวแปรโดยมีน้ำหนักความสำคัญสูงที่สุด คือ การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน (Y1.4) $b=0.954$ รองลงมา คือ การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย (Y1.5) ($b=0.800$), การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง (Y1.1) ($b=0.538$) และการปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง (Y1.3) ($b=0.101$) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด (Y1.2) ($b=0.037$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีการแปรผันร่วมกับความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับต่ำถึงสูงมาก (R² อยู่ระหว่าง 0.001 ถึง 0.910) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าสหสัมพันธ์				
	1	2	3	4	5
1. การไม่บิดเบือนข้อมูลจากความเป็นจริง (Y1.1)	1				
2. การละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด (Y1.2)	.227**	1			
3. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาในทางที่ถูกต้อง (Y1.3)	.422**	.489**	1		
4. การไม่เบียดเบียนให้เกิดความเดือดร้อน (Y1.4)	.516**	.034	.237**	1	
5. การไม่แสวงหาประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย (Y1.5)	.434**	-.065*	.085**	.758**	1
ค่าเฉลี่ย	3.748	3.795	4.068	3.640	3.374
SD	.583	.805	.663	.850	.938

KMO: Measure of Sampling Adequacy=.637, Bartlett's Test of Sphericity: Chi-Square=1900.127, $df=10$, $p=.000$

หมายเหตุ * $p<0.05$, ** $p<0.01$

2. ผลการสร้างกลไกการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยระยะที่ 1 มาพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งมีผลจากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.1 โครงสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย 1) บุคลากรกลุ่มแกนนำของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้างาน ทำหน้าที่ออกแบบกิจกรรมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของตนเอง โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) ครูผู้สอน ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่สอดแทรกความรู้และการฝึกฝนเพื่อการปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่มีประสิทธิภาพนั้น ครูควรให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจริง และกิจกรรมการปลูกฝังวินัยกิจกรรมการปลูกฝังวินัยสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ซึ่งแนวปฏิบัติที่ส่งผลอย่างยั่งยืนต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน ได้แก่ วิธีการสร้างวินัยเชิงบวกซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากด้านในผ่านการครุ่นคิดด้วยตนเองอย่างมีสติ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายสงบ 3) แกนนำนักเรียน ทำหน้าที่ออกแบบกิจกรรมการดำเนินการโดยนักเรียนเช่น การทำโครงการคุณธรรม การจัดทำค่ายพัฒนาผู้นำด้านความซื่อสัตย์สุจริต การจัดตั้งธนาคารขยะ หรือธนาคารความดี เป็นต้น

2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบหลักที่ 1 ระบบวางแผนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระบบหลักที่ 2 ระบบดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินการเสริมสร้างวินัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแกนนำของสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยคณะผู้วิจัย ประกอบด้วย กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องแนวทางการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และการประชุมร่วมกันระดมสมองกำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน 2) การพัฒนากลไกภายในสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาตามคู่มือ ประกอบด้วย กิจกรรมการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต การอภิปรายเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต การฝึกพัฒนาจิตด้วยจิตตปัญญาศึกษา การค้นหาปัญหาวิสัยทัศน์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา การถอดบทเรียนและวางแผนพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต 3) การนิเทศติดตามช่วยเหลือเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยคณะผู้วิจัย โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน และสถานศึกษาแต่งตั้งผู้นิเทศภายในด้านการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และ 4) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระบบหลักที่ 3 ระบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปรากฏดังนี้

3.1 การสร้างแกนนำของสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผลจากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.81$)

3.2 การพัฒนากลไกภายในสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตผลการดำเนินงานปรากฏว่า 1) กลไกด้านบุคลากรพบว่า บุคลากรฝ่ายต่างๆ ได้มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้นทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน 2) กลไกด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นแกนนำเพื่อประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ และเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกความรู้และฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน 3) กลไกด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทุกโรงเรียนมีการกำหนดโครงการเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และวินัยด้านอื่น ๆ 4) กลไกด้านระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาทุกโรงเรียนมีการกำหนดโครงการที่เชื่อมโยงกับกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตแล้วบรรจุโครงการเหล่านั้นไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

3.3 ผลการนิเทศติดตามช่วยเหลือพบว่า ประกอบของความเป็นชุมชนภายในสถานศึกษามี

ความชัดเจนและเข้มแข็งมากขึ้น

3.4 ผลการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตพบว่า ผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับมาก

3.5 ผลการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งก่อนและหลังดำเนินการพัฒนา

อภิปรายผล

ผลการพัฒนากลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีคะแนนความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก เป็นผลมาจากการดำเนินงานด้วยกลไกหลายส่วนได้แก่ กลไกบุคลากรแกนนำซึ่งปฏิบัติงานเชื่อมโยงกับชุมชน มีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อร่วมปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต การร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติและกติกาของสังคมให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น กิจกรรมธนาคารขยะที่สถานศึกษากำหนดขึ้นโดยส่งเสริมให้นักเรียนเก็บขยะในชุมชนนำมาสะสมแล้วจำหน่ายเป็นรายได้ของคณะผู้บริหารจัดการโดยนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความเข้มแข็งและสามารถกำหนดกติกาให้นักเรียนร่วมกันรณรงค์ให้ทุกคนในโรงเรียนและคนในชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยการกำหนดประเด็นการเรียนรู้ด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียนได้ถอดบทเรียนในกลุ่มนักเรียนด้วยกันระหว่างการทำกิจกรรมส่วนกลาง และเชื่อมโยงกับการถอดบทเรียนถึงผลการเรียนรู้พัฒนาด้านความซื่อสัตย์สุจริตในชั้นเรียนระหว่างการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวเกิดจากการระดมสมองของนักเรียนภายใต้การสนับสนุนของครูและผู้บริหาร

ที่เกิดโอกาสให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตร่วมกัน และออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาจึงทำให้โครงการธนาคารขยะมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่นๆ ที่นักเรียนได้ร่วมกันออกแบบ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำพัฒนาจิตอาสาเพื่อชุมชนและการทำงานร่วมกันด้วยความเสียสละและซื่อสัตย์สุจริต การประกวดหนังสือเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น

การคิดริเริ่มกิจกรรมเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตโดยผู้เรียนและบุคลากรที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาเกิดจากกระบวนการดำเนินงานพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแกนนำของสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยคณะผู้วิจัย ประกอบด้วย กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องแนวทางการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และการประชุมร่วมกันระดมสมองกำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน 2) การพัฒนากลไกภายในสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาตามคู่มือ ประกอบด้วย กิจกรรมการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต การฝึกพัฒนาจิตด้วยจิตตปัญญาศึกษา การค้นหาปัญหาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษา การถอดบทเรียนและวางแผนพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต 3) การนิเทศติดตามช่วยเหลือเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการดำเนินงานโดยคณะผู้วิจัย โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อศิษย์พัฒนาวินัยนักเรียนด้านความซื่อสัตย์

กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน และสถานศึกษาแต่งตั้งผู้นิเทศภายในด้านการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต และ 4) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนรื้อระหว่างสถานศึกษาในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ทุกโรงเรียนมีการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต และทุกโรงเรียนมีโครงการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการพัฒนา กลไกการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาความซื่อสัตย์สุจริตแก่ผู้เรียน ตามแนวคิดของ สุทัศน์ พงษ์ กุลบุตร (2550) ได้แก่ 1) การให้ความรู้และเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่สูงขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับเหตุผลในชั้นที่สูงกว่าของตน 2) การให้แสดงบทบาท ได้ประสบการณ์ตรงที่จะทำให้เกิดความรู้ลึกและอารมณ์ขึ้นเกี่ยวกับที่ตนแสดง ประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาเจตคติ ค่านิยมในเรื่องที่ตนได้แสดงออก 3) การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม โดยการใช้กลุ่มนักเรียนเป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดพัฒนาเจตคติค่านิยมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และ 4) การให้เลียนแบบจากตัวแบบ โดยการได้ศึกษาตัวอย่างโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ทำให้นักเรียนและบุคลากรมีความมั่นใจและซึมซับค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อจำกัดในการพัฒนาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต คือ การให้ความร่วมมือของบุคลากรยังเป็นเพียงบางกลุ่ม จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพราะการพัฒนาวินัยจากด้านในของตัวผู้เรียนเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตัวผู้เรียนซึ่งทำได้ยาก และปัจจัยภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวินัยของนักเรียนนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างวินัย

(สิริกร ลินสม, 2558: 31-33) ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกสถานศึกษา และวางแผนการดำเนินงานในระยะยาวต่อเนื่องตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา เพราะวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตเป็นบุคลิกของนักเรียนอีกด้านหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากสำหรับเยาวชน ดังแนวคิดของ อิริคสัน (Erikson) บุคลิกภาพจะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละช่วงของอายุเด็กประสบสิ่งที่พึงพอใจตามขั้นพัฒนาการต่างๆ ของแต่ละวัยมากเพียงใด ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนพอใจในช่วงอายุนั้น เด็กก็จะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมและพัฒนาครอบครัวคนถึงวัยผู้ใหญ่ด้วย (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2547: 46-49)

ผลการดำเนินการตามรูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบการเปลี่ยนแปลงในการสร้างกลไก และมีการดำเนินการเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีความก้าวหน้าในการสร้างกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้

1. ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรฝ่ายต่างๆ ได้มีบทบาทในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษานับสุนเชิงนโยบายมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบวางแผนการดำเนินงาน และติดตามผล ครูมีบทบาทในการฝึกฝนเรียนรู้วินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตทั้งกิจกรรมส่วนกลางและกิจกรรมในห้องเรียน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจากกิจกรรมที่โครงการจัดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต และสร้างเจตคติ รวมทั้งค่านิยมของความซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้ยังได้ฝึกฝนทักษะด้านความซื่อสัตย์จากกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดขึ้นและมีบทบาท

ในการริเริ่มกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตและผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกลไกด้านบุคลากรถือเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทในการปลูกฝังวินัยให้กับนักเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ เจนจิรา แสงไกร (2560: เว็บไซต์) ที่อธิบายถึงหลักการปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ต้องปลูกฝังให้ลึกเข้าไปในจิตใจ นิยความซื่อสัตย์สุจริตสร้างตั้งแต่แรกเกิดและเริ่มก่อตัวขึ้น จากความรักความอบอุ่นที่พ่อแม่ ญาติพี่น้องได้แสดงออกแก่เด็ก พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยเข้าสู่โรงเรียนถือครูเสมือนพ่อแม่คนที่สอง เด็กเชื่อในสิ่งที่ครูสอน ครูทำให้คุณเป็นตัวอย่างไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตามการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นบทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารที่ต้องทำตนเป็นแบบอย่าง ดังนั้น การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหน้าที่ของใคร องค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญและสอดคล้องกับ คณะครูศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (2559: 1-10) ที่อธิบายว่า การปลูกฝังให้เด็กไทยรุ่นใหม่เกิดความซื่อสัตย์สุจริต ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนเริ่มตั้งแต่ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่น และอบรมสั่งสอนต่อจากนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหารและครูอาจารย์ ต้องปลูกฝังค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ให้เด็กทราบในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ จึงนับว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดกับเด็กเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติต่อไป

2. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน สถานศึกษามีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ที่ช่วยปลูกฝังวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตได้มากขึ้น ได้แก่ การทำสมาธิก่อนการเรียน การชื่นชมความดีของนักเรียน การกระตุ้นเตือนนักเรียนให้ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การ

เตือนภัยจากยาเสพติด การห้ามลักขโมย การตั้งกฎกติกาให้ปฏิบัติในชั้นเรียน การมอบหมายงานให้อ่านศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และการให้ทำโครงการคุณธรรม ทั้งนี้ กิจกรรมที่พัฒนาขึ้นในชั้นเรียนเช่น โครงการคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทุกกิจกรรมเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทักษะทางสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี(2559: 1-10) ที่อธิบายหลักการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต ต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะทางจิตใจประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กทุกคน การเรียนการสอนจึงเป็นกระบวนการกระตุ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น และได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติ จนเกิดความเข้าใจ เกิดความเชื่อ ความศรัทธา และยึดถือสิ่งนี้เป็นแนวดำเนินชีวิตตลอดจนมีการศึกษาและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ความซื่อความศรัทธาแน่นซัดเจนยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีกในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการพัฒนา นิสัยเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนได้กำหนดโครงการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตและวินัยด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ จิตสาธารณะ เป็นต้น เช่นโครงการสร้างฝายเก็บกักน้ำให้กับชุมชน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งการระดมทุน การลงแรงทำฝายร่วมกับชุมชน และเรียนรู้แบบอย่างความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริตจากบุคคลที่มีจิตอาสาร่วมสร้างฝายให้กับชุมชน นอกจากนี้ บางโรงเรียนใช้เทคนิคการจัดตั้งคณะสีเพื่อแข่งขันระดมทุนจากโครงการธนาคารขยะ เป็นวิธีการที่

ทำให้นักเรียนแข่งขันกันเก็บขยะภายในโรงเรียน และในชุมชนเพื่อนำมาจำหน่ายเป็นเงินทุนสำหรับการแข่งขันกีฬา เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ นักเรียนได้ฝึกฝนวินัยและได้เรียนรู้สภาพชีวิตและสังคมปัจจุบันเพื่อปรับตัวให้เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในโลกของความเป็นจริง ไม่ใช่โลกของอุดมคติที่อาจแตกต่างจากสภาพที่นักเรียนเป็นอยู่จนกระทั่งไม่สามารถปรับตัวได้ (สำนักป้องกันททุจริต 2, 2546)

4. ด้านระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนมีการกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการเพื่อความต่อเนื่องและมีพัฒนาการของชุมชนการเรียนรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต สถานศึกษามีความพยายามในการสืบเสาะค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนเช่น การฝึกฝนวินัยผ่านกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษา กิจกรรมเรียนรู้ทักษะอาชีพสุจริต การเสริมสร้างวินัยเชิงบวก การบริหารจิตและฝึกสมาธิ โรงเรียนมีการติดตามผลการดำเนินงานและนำประเด็นความสำเร็จและความล้มเหลวจากการดำเนินงานมาเป็นหัวข้อของการประชุม เพื่อร่วมกันเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น และชื่นชมความสำเร็จจากการดำเนินงานที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความสุขในการทำงาน ซึ่งบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้บุคคลอื่นเพื่อนำมาพัฒนางานของตนเอง จึงมีลักษณะความเป็นชุมชนที่มีความผูกพันกันมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Thomas Sergiovanni (1998) อธิบายว่าความเป็น ชุมชน (Community) จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม (Values) แนวคิด (Ideas) และความผูกพัน (Commitments) ร่วมกันของทุกคน ดังนั้น โรงเรียนที่จะพัฒนาไกลการเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เกิดขึ้น

สรุปว่า กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาในหลายด้านทั้งด้านบุคลากรด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง จึงเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตของสถานศึกษาต่าง ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสร้างแกนนำในการเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ดังนั้น การนำกลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตไปใช้ในขั้นนี้จึงควรชี้แจงให้สถานศึกษาคัดเลือกบุคลากรที่สามารถเป็นแกนนำได้ คือ มีภาวะผู้นำ และมีความสนใจในการเสริมสร้างวินัย และต้องมีความรับผิดชอบสูงด้วย โดยองค์ประกอบของบุคลากรที่จะให้เป็นแกนนำควรประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายบริหาร ตัวแทนครูแกนนำ และตัวแทนนักเรียนแกนนำ

1.2 การสร้างกลไกภายในสถานศึกษาควรให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการโดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมวิเคราะห์ปัญหา และหาทางแก้ปัญหา ปัจจัยที่ส่งผลต่อกิจกรรมนี้คือบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมในกลุ่มนักเรียนจึงควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ จะมีประสิทธิภาพมากกว่าโดยในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันคิดแก้ปัญหาวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ภายในสถานศึกษานั้นควรมีครูและตัวแทนผู้บริหารเข้าร่วมรับฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย จะทำให้เกิดการรับรู้ปัญหาพร้อมกันและเป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตได้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน

1.3 การนิเทศด้วยกระบวนการตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เน้นการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติการ และช่วยกันสะท้อนแนวคิดหาทางพัฒนาร่วมกัน เป็นวิธีการที่ทำให้โรงเรียนมีความริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น ดังนั้น บทบาทของผู้นิเทศจึงควรเป็นผู้รับฟัง เป็นผู้สนับสนุนแนวคิดที่โรงเรียนริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และเสนอแนะเพื่อต่อยอดแนวคิดที่โรงเรียนริเริ่มนั้นให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

1.4 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ทำให้โรงเรียนมีความเชื่อมั่นในแนวคิดหลักการและวิธีการเสริมสร้างวินัยที่สถานศึกษาได้ริเริ่มขึ้น นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้ถึงวิธีการของสถานศึกษาอื่นในการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตที่ประสบความสำเร็จหรือมีแนวโน้มที่ดี ดังนั้น กิจกรรมนี้จึงควรจัดกลุ่มให้บุคลากรต่างสถานศึกษาได้เข้าร่วมกลุ่มด้วยกันเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นช่วงวินัยของการพัฒนาด้านเอกลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับการยกย่องตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการสร้างมโนภาพแห่งตนของเด็ก และวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ก็ถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเด็กที่มีความแตกต่างกัน

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองด้านการฝึกฝนวินัยด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับลูกเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้

ความเข้าใจและมีวิธีการดูแล ปกครอง และอบรมเลี้ยงดูลูกให้มีวินัย เนื่องจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อวินัยของเด็กสูงมาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิ่งทอง มหาพรไพศาล. (2548). แนะ 6 แนวทางสร้างเด็กดี. *วิทยาจารย์*, 104(2): 95-96.
- กุลชา ศิรเฉลิมพงศ์. (2544). *แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กฤติพงษ์ บุญรงค์. (2550). *ศึกษากระบวนการบริการจัดการของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านตากแดด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2559). *คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จิราพร ไพโรจน์รินทร์. (2556). *ซื่อสัตย์สุจริต*. สืบค้นจาก http://jiraporn424.blogspot.com/2013/08/blog-post_6965.html.
- เจนจิรา แสงไกร. (2560). *การปลูกฝังเรื่องค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต*. เว็บไซต์: สืบค้นจาก <https://janene1155.wordpress.com>. วันที่สืบค้น 24 มีนาคม 2560.
- ดุษฎี โยเหลา. (2535). *การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูหลักเด็กในประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์เมต้า*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ต้องจิตต์ จิตดี. (2547). *การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ลอร์ฟ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นันท์มนัสรอดทัศนาศ. (2554). *การจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน*. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- นิมิตร จนทร์สี. (2555). *ความซื่อสัตย์สุจริต*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/258587>.
- บุรินทร์ รุจจนพันธุ์. (2552). *ระบบและกลไก คืออะไร*. <http://www.thaiall.com/blog/burin/78/>.
- ประกิต วงษ์มอญ. (2550). *สภาพการปฏิบัติตามวินัยนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของครูฝ่ายปกครองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พวงพันธ์ โพธิ์ศรี. (2555). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ฟ้าภูนิทา วงศ์เลขา. (2560). *ความซื่อสัตย์จิตสำนึกที่ต้องเร่งปลูกฝังแก่เด็กไทย*. เว็บไซต์: สืบค้นจาก <https://minthanissara.wordpress.com> วันที่สืบค้น 24 มีนาคม 2560.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. เว็บไซต์: สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- โรงเรียนสิริเกษมอ่อนเกล้า. (2555). *บทบาทหน้าที่ ภารกิจงานของนักเรียน YC*. ศรีสะเกษ: เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28.
- ศิริกุล อิศรานวัรักษ์ และปราณี สุทธิสุนนท์. (2550). *การอบรมเลี้ยงดูเด็ก*. *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา*, 5(1): มกราคม-เมษายน.
- ศูนย์สำรวจความคิดเห็นของประชาชนนิด้าโพล. (2555). *คุณธรรม กับ เยาวชนไทยในอนาคต*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิริกร ลินสม. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). *การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุรเกียรติ์ จอมไพศรี. (2550). *การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5*. เลย. วิทยานิพนธ์ (ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักป้องกันทุจริต 2. (2546). *การเสริมสร้างอุดมการณ์ความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ. สำนักงาน ป.ป.ช. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/honest/>.
- ลำเนา พุทธปวน. (2548). *การศึกษาการส่งเสริมพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Sergiovanni, T. (1998). Theory and Practice. *International Journal of Leadership in Education*, 1(1): 37-46.